

Oponentní posudek diplomové práce

Autorka diplomové práce : Renáta Ležalová

Téma DP: Odklady školní docházky – Výzva mateřským školám

Studijní obor: předškolní pedagogika, kombinovaná forma studium

Diplomová práce Renáty Ležalové je orientována na stimulaci osobnostního rozvoje neadekvátně připravených dětí pro vstup do školy s důrazem na komunikaci MŠ s rodiči o přípravě jejich dětí na vstup do školy.

V teoretické části autorka mapuje psychický vývoj dítěte před vstupem do školy a na počátku školní docházky. V dalších kapitolách zpracovává témata, která jsou východiskem k praktickému projektu diplomové práce. Analyzuje faktory školní úspěšnosti z pohledu školských institucí i osobnosti dítěte. Dále se zabývá posuzováním školní připravenosti z pohledu poradenské i pedagogické diagnostiky i problémem odkladů školní docházky. Stručně informuje o možnostech využití stimulačních programů k posilování složek školní připravenosti.

Ze seznamu literatury je zřejmé, že diplomantka prostudovala k tématu rozsáhlou a vhodně zvolenou odbornou literaturu. Domnívám se však, že některé části teorie nejsou relevantní k tématu DP (například 2.3.1., 3.2.), jiné by měly být systematictější vztahovány již k projektu DP (6.2.). Přes uvedené připomínky tvoří teoretická část práce solidní základ pro vlastní tvorbu a realizaci praktické části projektu „Výzva pro mateřskou školu“.

V praktické části, která je spojena i s metodické části, autorka jasně strukturuje cíle i pracovní hypotézy diplomové práce, charakterizuje výzkumný vzorek. Konkretizuje metody s nimiž pracovala: sekundární analýzy pedagogických údajů, dotazníková šetření, experimentální program „Budeme školáci“

Diplomantka se věnovala tvorbě i realizaci programu se značným zaujetím a časovým zatížením, ne vždy se jí podařilo tuto skutečnost vyjádřit. Mnohé cenné poznatky (například o konkrétním dítěte či intervenčním významu konkrétní psychologické či didaktické aktivitě), zůstaly spíše v rovině pracovních materiálů.

Důvodem však může být i určitá nepřehlednost ve zpracování průběhu experimentu.

Diplomantka byla plně angažována v projektu a jsou zřejmé její profesionální kompetence, čtenář je však zahlcen údaji často bez hlubší interpretace (například str. 103 – matka S.Č., další upřesnění je až na str. 110, 114). Doporučuji, aby autorka při obhajobě předložila a komentovala pracovní materiál jednoho dítěte z hlediska vlastního vedení, komunikace s rodiči, zhodnotila efektivitu programu ve vztahu ke školní připravenosti dítěte.

Pozitivně hodnotím kapitolu 9.3.9. Evaluace experimentu, která je citlivě zpracována bez nadměrného zobecnění. Mnohé činnosti z navrženého experimentálního programu by však měly být samozřejmostí v běžné pedagogické práci v MŠ. Zajímá mne názor diplomantky k této připomínce.

Diskuse a závěry jsou po obsahové i formální stránce přehledně zpracovány.

Plně souhlasím s názorem autorky v posledním odstavci DP (str. 136). Přesto se však vynoří otázka. Vždy budou rodiče, kteří nemají příliš velký zájem zamýšlet se nad budoucí školní úspěšností dítěte (důvody mohou být různé – viz. pouze 39% návratnosti dotazníku v 2. MŠ). Do jaké míry má MŠ jako státní instituce odpovědnost za posilování školní připravenosti těchto dětí? A to je problém, který se s různou intenzitou diskutuje již od 70 let minulého století.

Diplomová práce paní Renáty Ležalové přináší cenný materiál především pro učitelky mateřských škol a evokuje mnohé otázky k diskusi.

Školní nároky na žáka v počátečních třídách ZŠ se příliš nezměnily, změnila se však koncepce práce v MŠ a vyladění této disproporce je další otázkou k diskuzi při obhajobě diplomové práce.

Po úspěšné obhajobě navrhuji hodnocení: **výborně**

V Praze 6. ledna 2006

PhDr. Lidmila Valentová, CSc.